Súd:	Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka:	4C/233/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8809206550
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ján Kozenko
ECLI:	ECLI:SK:OSVT:2017:8809206550.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Jánom Kozenkom v právnej veci žalobkýň: 1. R.. Q. X., V.. XX.X.XXXX, B. P. Y. XXXX/X, XXX XX Y., 2. Q. X., V.. XX. XX. XXXX, B. P. Y. XXXX/X, XXX XX Y., zast. zákonnou zástupkyňou žalobkyňou v 1. rade, obe zast. JUDr. Vladimírom Cahajlom, advokátom so sídlom Dlhý rad 16, 085 01 Bardejov žalovaným: 1. I. Y., V.. XX.XX.XXXX, B. P. X. XXX/XX, XXX XX P. zast. JUDr. Milošom Kaščákom, advokátom so sídlom Kalinčiakova 10, 093 01 Vranov nad Topľou 2. P. X., V.. XX. XX. XXXX, B. P. XXX XX K. XXX zast. JUDr. Ladislavom Bujňákom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov 3. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, takto

r o z h o d o l :

Žalovaní v 1. rade, v 2. rade a 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaní v 1. rade a 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaní v 1. rade, v 2. rade a 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu žalobkyne v 1. rade proti žalovaným čo do zvyšku zamieta.

Žalobu žalobkyne v 2. rade proti žalovaným čo do zvyšku zamieta.

Žalobkyniam v 1. rade a 2. rade p r i z n á v a proti žalovaným v 1., 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa v 1. rade sa pôvodne podanou žalobou domáhala voči žalovanému v 1. rade rozhodnutia, ktorým by mu bolo uložené zaplatiť žalobkyni sumu 400.000 eur z titulu náhrady škody. Svoj nárok odôvodnila tým, že rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 12 T 39/09 zo dňa 7.5.2009 bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným, že svojím protiprávnym konaním spôsobil smrť manželovi žalobkyne L. X., V.. XX.X.XXXX, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2, písm. a) Tr. zákona. So zvyškom nároku na náhradu škody súd žalobkyňu odkázal na občianskoprávne konanie. Uvedený čin spáchal žalovaný v 1. rade dňa 7.8.2008 o 3:00 hod., tým, že pri vedení motorového vozidla zn. Škoda Octavia, ev. č. Y. XXX E. na diaľnici D1 v smere na Prahu v katastri obce Nové Sady, okr. Žďár nad Sázavou v Českej republike sa plne nevenoval vedeniu motorového vozidla, čím porušil ustanovenia zákonov o cestnej premávke a pri následnej autonehode spôsobil manželovi žalobkyne zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol. Manžel žalobkyne bol mladý a zdravý muž plný elánu, venoval sa rodine, práci a

záľubám. Pracoval v nemocnici J.. D.. I. Y. ako vedúci dopravy. Jeho priemerná mesačná mzda bola 1.079,59 eur, pričom si privyrábal aj rôznou brigádnickou prácou napr. v autoškole. Všetok voľný čas venoval rodine. Do dôchodkového veku by nebohý zarobil pre rodinu okolo 400.000 eur a následný príjem, by ako rodina mali z jeho starobného dôchodku. Žalobkyňa ako aj jej mal. dcéra by žili v kompletnej rodine a neprežívali by psychické traumy, ktoré ich následkom uvedenej udalosti neustále prenasledujú. Žalobkyňa ako aj jej maloletá dcéra sú poškodené ako po stránke psychickej tak aj po stránke finančnej. Žalobkyňa poukázala na svoje príjmy a svoje výdavky. Ako ďalej žalobkyňa v uviedla, zavinením autonehody, pri ktorej zahynul jej manžel a otec mal. dcéry jej žalovaný v 1. rade spôsobil škodu, ktorú vo výške 400.000 eur porušením povinnosti právnej normy o vedení motorového vozidla, ktorú škodu požaduje nahradiť. V priebehu konania dňa 6.4.2010 žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu žiadala rozšíriť žalobu o žalovanú v 2. rade ako prevádzateľku osobného motorového vozidla. Dňa 26.5.2010 súdu doručila žalobný návrh, v ktorom požadovala pripustiť zmenu žaloby v tom znení, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobkyni škodu vo výške 400.000 eur a trovy konania, všetko do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. O nároku požadovala rozhodnúť podľa ustanovení § 11, § 13 ods. 2 a § 15 Občianskeho zákonníka platného na území Českej republiky. Súd pripustil na návrh žalobcu zo dňa 26.5.2010 zmenu žaloby prvým výrokom rozsudku zo dňa 30.9.2010. Uznesením zo dňa 22.4.2014 súd pribral do konania na strane žalobcu aj žalobkyňu v 2. rade. Súd pribral do konania na strane žalovaného žalovanú v 3. rade a zároveň pripustil zmenu žaloby žalobkýň v tomto znení: „Žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.950.000,- eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.950.000,- eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyniam v 1. a 2. rade trovy konania a náhradu právneho zastupovania do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Žalovaní v 1., 2. a 3. rade so žalobou nesúhlasili a túto žiadali zamietnuť v celom rozsahu z dôvodov uvedených nižšie.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, výsluchom účastníkov konania, prednesmi právnych zástupcov účastníkov konania, s listinnými dôkazmi, a to jednak spisom tunajšieho súdu sp.zn. 12T/39/2009, spisom Okresného súdu v Prešove sp. zn. 20D/1994/2008, písomnými podaniami žalovaných v 1. až 3. rade, písomnými podaniami žalobkýň, potvrdeniami Fakultnej nemocnice s poliklinikou J.. D.. I. Y. a zistil nasledujúci skutkový stav:

4. Žalobkyňa v 1. rade vo svojej výpovedi uviedla, že to, čo sa vtedy stalo všetkých skutočne prekvapilo, hlboko zasiahlo s tým, že ona s manželom žila 11 rokov a o tom, čo sa stalo sa dozvedeli od cudzích ľudí. Dcéra sa neustále pýta na nebohého manžela, hlboko ju to zasiahlo, nemohla dlhý čas spávať a sám nemôže ani teraz spávať. Na nebohom manželovi bola pomerne závislá vychádzali spolu dobre, učil ju hrať na klavíri, korčuľovať, strata otca ju hlboko zasiahla. Podobne aj žalobkyňu strata manžela hlboko zasiahla, manžel zabezpečoval všetky potreby v súvislosti s domácnosťou, chodili spolu na výlety, robili si plány do budúcnosti. Manžel bol veľmi zručný, pomáhal opravovať auto a vo všetkom v súvislosti s domácnosťou rodičov žalobkyne ako aj svojich rodičov. Manžel žalobkyne chcel zabezpečiť všetky potreby dcéry v súvislosti so štúdiom. Životná úroveň žalobkyne bola podstatne vyššia pred smrťou manžela.

5. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobkyne uviedli, že žaloba žalobkyne je podaná podľa ustanovenia § 11, § 13 ods. 2, § 15 Občianskeho zákonníka. Pri stanovení výšky škody vychádzali zo súm priznávaných v obdobných prípadoch v Nemecku a Rakúsku, kde to bolo 40 miliónov a 20 miliónov v prepočte na slovenské koruny, keďže u nás nie je judikatúra a nebolo častejšie o takýchto prípadoch rozhodované. Žalovaný v 1. rade svojím protiprávnym konaním spôsobil smrť manželovi žalobkyne v 1. rade. Čin spáchal závažnejším spôsobom konania a to porušením dôležitej povinnosti uloženej mu zákonom, bol aj odsúdený na trest odňatia slobody s podmienečným odkladom. Spomínaný automobil bol poistený v poisťovni (žalovaný v 3. rade). Poisťovňa v takýchto veciach môže nahradiť škodu až do výšky 75 či 72 miliónov korún. Právny zástupca žalobkyne poukázal najmä na to, že rodina prišla o živiteľa, narušili sa citové vzťahy. Maloletá dcéra navštevuje základnú školu a jej nároky sa neustále zvyšujú. Neskôr navrhol do konania pribrať žalovanú v 2. rade, nakoľko táto bola prevádzateľkou osobného motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda s tým, že za túto škodu zodpovedá ako podľa § 427 Občianskeho zákonníka.

6. Žalovaný v 1. rade vo svojej výpovedi uviedol, že ľutuje čo sa stalo. Dopravná nehoda zmenila život nie len pozostalým po manželovi žalobkyne, ale veľa iným ľuďom, pričom žalovaný v 1. rade netvrdil, že nesúhlasí s odškodnením žalobkyne, ale poukázal na skutočnosť, že sám má problémy finančného charakteru, má tri deti, auto na lízing. Nebohého pred nehodou nepoznal. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalovaný v 1. rade uviedol, že žiada žalobu zamietnuť. Žaloba nie je konštruovaná tak, aby jej bolo možné vyhovieť. Žaloba nezodpovedá požiadavkám kladeným na takýto druh žalôb. Žalobkyňa nepreukázala, z čoho pozostáva spôsobená škoda, ako dospela k výške žiadanej škody.

7. Žalovaná v 2. rade prostredníctvom právneho zástupcu uviedla, že v danom prípade ide o žalobu na ochranu osobnosti, kde predpokladom tejto zodpovednosti je existencia neoprávneného zásahu teda konania v zmysle § 13 ods. 1 OZ, ku ktorému zo strany žalovanej v 2. rade nedošlo. Zo žaloby vyplýva, že je podaná proti žalovanej v 2. rade na základe zodpovednosti z titulu ochrany osobnosti podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka a zástupca žalobkyne v 1. rade poukazuje na zodpovednosť objektívnu podľa § 427 Občianskeho zákonníka, čo v danom prípade neprichádza do úvahy.

8. Z písomného vyjadrenia žalovaného v 1. rade zo dňa 18.3.2010 je zrejmé, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala náhrady škody, ktorá bola spôsobená motorovým vozidlom a takto žalobu označila aj zdôvodnila. Až na pojednávaní uviedla, že žalobu podáva v zmysle § 15, § 11, §13 Občianskeho zákonníka podáva žalobu o náhradu škody. Žalovaný prednes žalobkyne považuje za zmätočný a nad rámec toho, čo je uvedené v žalobe, keďže uvedené ustanovenia nepojednávajú o náhrade škody.

9. Písomným podaním zo dňa 6.7.2010 žalovaná v 2. rade navrhla žalobu voči nej v celom rozsahu zamietnuť, čo odôvodnila tým, že neexistuje ani príčinná súvislosť medzi konaním žalovanej v 2. rade a vzniknutým následkom. Skutočnosť, že žalovaná v 2. rade bola prevádzateľom motorového vozidla nepostačuje bez ďalších skutočností k existencii zodpovednosti za škodu podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Aj keď žalobkyňa predložila rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30 Cdo 999/2007 zo dňa 29.9.2008, podľa ktorého prevádzateľ motorového vozidla zodpovedá za nemajetkovú ujmu, žalovaná v 2. rade sa domnieva, že ide o právny názor v českej judikatúre, ktorá má vo svojom zákone takúto právnu úpravu na rozdiel od právnej úpravy v Slovenskej republike.

10. Zo spisu Okresného súdu vo Vranove nad Topľou sp. zn. 12T/39/2009 a z rozsudku zo dňa 7.5.2009 č.k. 12T/39/2009-13, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.5.2009 vyplýva, že žalovaný v 1. rade bol uznaný vinným za to, že dňa 7.8.2008 asi o 3:00 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia ev. č. Y.-XXX E. po diaľnici D1 v smere na Prahu v Českej republike, kde v katastri obce Nové sady, okres Žďár nad Sázavou sa plne nevenoval vedeniu vozidla, čím porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 315/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov ako aj § 4 písm. a) a § 5 ods. 1 písm. b) zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a změnách některých zákonů v znení neskorších předpisů, pričom prehliadol bezprostredne pred ním pomaly idúce nákladné motorové vozidlo spoločnosti P., T..I..N.., B. Č.. XXXX, XXX XX Y. zn. MAN EČ: Y. XX-XX, ktoré viedol R. R., na čo reagoval tak, že strhol riadenie vľavo, čím došlo k nárazu pravou prednou časťou osobného motorového vozidla Škoda Octavia do ľavej zadnej časti vozidla MAN a následne narazil do stredových zvodidiel, kde sa vozidlo prevrátilo na strechu, pričom pri zrážke spolujazdec žalovaného v 1. rade manžel žalobkyne v 1. rade L. X. utrpel traumatickú amputáciu hlavy v úrovni spodiny lebečnej spojenú s narušením a prerušením nervových zväzkov v oblasti mozgového kmeňa a s potrhaním cievnych pletenín v oblasti krku s výraznou krvnou stratou, ktorým na mieste podľahol. Za to bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmienečným odkladom výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu dvoch rokov. Podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 51 ods. 1 písm. c) mu bola uložená povinnosť spočívajúca v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností spôsobenú škodu. Taktiež bol povinný uhradiť mimo iných aj žalobkyni v 1. rade ako poškodenej sumu 1.057,86 eur, pričom žalobkyňa v 1. rade bola s náhradou škody odkázaná na občianskoprávne konanie. Z odôvodnenia predmetného rozsudku ďalej vyplýva, že žalobkyňa v 1. rade požiadala o priznanie náhrady škody pozostávajúcej z nákladov spojených s prevozom a pohrebom manžela ako aj finančné odškodnenie pozostalých v sume 400.000 eur. Náhrada škody vo výške 1.057,86 eur bola žalobkyni v 1. rade v trestnom konaní priznaná. S nárokom na finančné odškodnenie pozostalých v sume 400.000 eur bola odkázaná na občianskoprávne konanie.

11. Zo spisu Okresného súdu v Prešove sp. zn. 20D/1994/2008 vyplýva, že uznesením Okresného súdu v Prešove zo dňa 16.2.2009 č.k. 26D/1994/2008 bolo prejednané dedičstvo po manželovi žalobkyne, kde ako dedička prichádzala do úvahy žalobkyňa v 1. rade a žalobkyňa v 2. rade.

12. Z potvrdenia mzdového odboru Fakultnej nemocnice s poliklinikou J.. D.. I. Y. zo dňa 6.5.2009 je zrejmé, že čistá mzda manžela žalobkyne za obdobie od 1.1.2008 do 7.8.2008 bola 187.103 Sk. Z potvrdenia Fakultnej nemocnice s poliklinikou J.. D.. I. Y. zo dňa 28.8.2009 je zrejmé, že priemerný mesačný príjem žalobkyne je 372,50 eur.

13. Podľa sobášneho listu žalobkyňa v 1. rade uzavrela s L. X. manželstvo dňa 7.6.1997. Z rodného listu súd zistil, že dňa XX.X.XXXX sa manželom narodila dcéra - žalobkyňa v 2. rade. Z úmrtného listu bolo súdom zistené, že manžel žalobkyne v 1. rade zomrel dňa 7.8.2008, pričom ako miesto úmrtia je označené Veľká Bíteš, Česká republika.

14. Súd sa oboznámil aj listinnými dôkazmi na č.l. 24 až č.l. 42 spisu, ktoré preukazujú výdavky žalobkyne.

15. Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom zo dňa 30.9.2010 uložil žalovaným povinnosť nahradiť žalobkyni v 1. rade spoločne a nerozdielne nemajetkovú ujmu 15.000 eur. V prevyšujúcej časti do 400.000,- eur žalobu zamietol.

16. Žalobkyňa v 1. rade v odvolaní proti zamietavému výroku navrhla jeho zmenu s návrhom žalobe vyhovieť v celom rozsahu. Poukázala na silné citové väzby s nebohým manželom a že posudzovaným zásahom došlo k zániku jej manželstva.

17. Žalovaní v 1. a 2 rade odvolaní navrhli zmenu rozsudku a zamietnutie žaloby. Spochybnili pasívnu legitimáciu a žalobe vytkli nepochopenie povahy nároku. Žalovaná v 2. rade ako prevádzkovateľka vozidla namietala, že nevytvorila protiprávny stav a že sa nezohľadnili limity náhrady nemajetkovej ujmy podľa českého práva. Žalovaný 1. ako vodič poukázal na dohodu s nebohým, podľa ktorej riadil motorové vozidlo.

18. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 28.10.2013 sp.zn. 6Co/127/2010 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že prvostupňový súd bol nedôsledný, ak rozhodol vo veci týkajúcej sa unijného práva bez zabezpečenia jeho výkladu Súdnym dvorom Európskej únie. Zákonným súdom vo veciach, v ktorých je relevantný výklad unijného práva je súd v spojení s výkladom Súdneho dvora. Po predložení veci Súdnemu dvoru na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke, citoval zo záverov rozhodnutia Súdneho dvora. Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej“. Odvolací súd vo svetle rozsudku Súdneho dvora konštatoval, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Unijné právo vzťahy ohľadne náhrady škody nereguluje. Harmonizácia sa týka až následného poistného krytia náhrady utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva. Odvolací súd sa stotožnil s prvostupňovým súdom v názore, že rozhodné právo v danom prípade právo Českej republiky umožňuje žalobkyni požadovať náhradu nemajetkovej ujmy. Česká právna úprava dokonca obsahuje explicitne takúto náhradu (§ 444 ods. 3 čOZ). Náhradu nemajetkovej ujmy česká právna úprava priznáva, ako konštatoval Vrchný súd v Olomouci, aj podľa ustanovení o ochrane osobností s odôvodnením, že

právna úprava podľa § 444 čOZ nie je vyčerpávajúca (§ 11, § 13 čOZ, pozri rozhodnutie Vrchního soudu v Olomouci vo veci 1Co 2/2010). Za stavu, že právo umožňuje žalobkyni požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Právna úprava, ktorá by tomuto odporovala, bráni naplneniu cieľa vyššie uvedených smerníc Európskej únie a takáto právna úprava sa nesmie použiť. Je preto logické, že poisťovňa Allianz má právny záujem na výsledku konania. Doterajší odmietavý prístup poisťovne Allianz je zarážajúci. Prvostupňový súd sa nesprávnym výkladom európskeho práva stal fakticky nezákonným súdom (IV. ÚS 206/08). To ale má dopad na vybavenie veci odvolacím súdom nijako inak, ako kasačným postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., pod ktoré ustanovenie sa radí aj prípad odňatia možnosti konať pred súdom v dôsledku nezákonného súdu. Odvolací súd vychádzajúc z českej právnej úpravy v zmysle judikatúry súdov nemá dôvod vylučovať pasívnu legitimáciu ani prevádzkovateľa (žalovanú v 2. rade). Je chybou zákona, ak je nenáležite transponovaný a ak sa vo vzťahoch obdobných prejednávanej veci rozlišuje medzi škodou a ujmou. Zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom význame slova. V tomto smere má vypovedaciu hodnotu aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Drozdovs C-277/12. Na spresnenie je potrebné uviesť, že uvedený rozsudok neznamená, že sa má náhrada ujmy priznať najmenej v rozsahu 1.000.000 eur. Uvedený rozsudok Súdneho dvora je o tom, že administratívne stropy poistného krytia náhrady nemajetkovej ujmy stanovené členskými štátmi nesmú byť nižšie, ako uvedená hranica. Na druhej strane však prichodí poznamenať, že ustanovenia českej právnej úpravy o náhrade nemajetkovej ujmy vo svetle judikatúry týkajúcej sa relutárnej satisfakcie v rámci ochrany osobnosti explicitne nijako žalobkyňu v jej práve nelimitujú. Bude vecou súdu opätovne a dôsledne s vyrovnaním sa aj s obranou poisťovne zvážiť všetky okolnosti prejednávanej veci. Fakt, že žalovaní sú v nepriaznivej finančnej situácii alebo že žalovaný vodič oľutoval svoje konanie, nie sú pre stanovenie výšky rozhodujúce. Naopak relevantnou skutočnosťou je fakt, že zásahom do života nebohého okrem iného nielenže došlo k strate najväčšej, strate života, ale zasiahlo sa aj do manželského zväzku a manželstvo, ktoré je v spoločnosti významnou spoločenskou kategóriou, zaniklo. Prvostupňový súd v konaní po zrušení veci prípad opätovne prejedná a vyrovná sa s argumentmi poisťovne. Rozhodne aj o úprave okruhu účastníkov konania na obidvoch stranách sporu.

19. Súd následne vykonal ďalšie dokazovanie oboznámením sa prednesmi právnych zástupcov žalobkýň ako ja prednesmi právnych zástupcov žalovaných v 1 a 2. rade a zástupcom žalovanej v 3. rade, písomnými podaniami žalobkýň v 1. a 2. rade ako aj písomnými podaniami žalovaných v 1., 2., a 3. rade, spisom tunajšieho súdu sp.zn. 4C/180/2010, vyjadrením psychológa PhDr. H. - lekárskym nálezom zo dňa 22.9.2014, tlačovým komuniké Súdneho dvora Európskej únie číslo 144/13 a zistil nasledovný skutkový stav:

20. V písomnom podaní zo dňa 28.1.2014 žalovaná v 2. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že vstup vedľajšieho účastníka navrhovala už v odvolacom konaní listom zo dňa 23.2.2011, preto opätovne navrhla vstup vedľajšieho účastníka.

21. Žalovaný v 3. rade uviedol v písomnom podaní zo dňa 18.2.2014, že už skoršími podaniami poukazoval na jednotlivé znaky a povahu inštitútu nároku na náhradu nemateriálnej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka na jednej strane, a na druhej strane inštitútu nároku na náhradu škody podľa § 420 anasl. Občianskeho zákonníka. Ustanovením §4 zákona č.381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je jednoznačne vymedzený rozsah povinného zmluvného poistenia, ktoré sa vzťahuje výlučne na náhradu škody. Pozostalí po obetiach dopravných nehôd nepatria medzi poškodených, na ktorých by sa predmetné poistenie vzťahovalo. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.4.2011, rozsudok Najvyššieho súdu ČR č. k. 30Cdo/1051/2005-100 zo dňa 27.9.2006 ako aj uznesenie Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 8/2006 zo dňa 16.3.2006.

22. Žalobkyne prostredníctvom svojho právneho zástupcu v písomnom podaní zo dňa 25.2.2014 uviedli, že s použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ v ust. 4 ods. 1, § 4 ods. 2, § 4 ods. 4 a § 15 ods. 1 zákona 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená obeti dopravnej nehody. Za túto možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13, ods.

2 a 3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona 381/2001 Z. z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona. Žalobkyne v súvislosti s poistným krytím poukázali na rozsudok Súdneho dvora Európskej C-277/12 zo dňa 24. októbra 2013. Žalobkyňa v 1. rade rozšírila okruh účastníkov na strane žalobcov o žalobkyňu v 2. rade, ktorá je jej dcérou a dcérou obete dopravnej nehody. Na strane žalovaných navrhla rozšíriť okruh účastníkov o žalovanú v 3. rade. Osobné motorové vozidlo žalovanej v 2. rade bolo v čase predmetnej dopravnej nehody povinne zmluvne poistené žalovaným v 3. rade. Predmetná dopravná nehoda s následným úmrtím manžela a otca žalobkýň hlboko a nereparovateľne zasiahla do ich osobných práv a ich rodín a najbližších príbuzných. Kompletná rodina uvedeným protiprávnym činom navždy zanikla. Žalobkyne, ako aj najbližší príbuzní prežívajú psychické traumy. Žalobkyniam vznikla neodčiniteľná ujma a deštrukcia rodinných vzťahov. Žalobkyne a ich rodiny z nečakanej smrti manžela a otca prežívajú nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale stratili aj možnosť viesť s nebohým manželom a otcom súkromný a rodinný život odo dňa jeho smrti. Vznikla im tak nenávratná deštrukcia medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec osobných práv, práva na súkromie a rodinný život. Právo na ochranu osobnosti žalobkýň bolo porušené protiprávnym zásahom, ktorého následky nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadosťučinenia nepostačuje na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená nemajetková ujma žalobkýň. To vyplýva z intenzity nepriaznivého konania, následok ktorého je v zásade nereparovateľný. Vzniknutá trauma žalobkýň je z ich života neodstrániteľná, preto aj náhrada nemajetkovej ujmy by mala byť adekvátna uvedeným skutočnostiam. Vzhľadom na uvedené dôvody žalobkyne navrhli, aby súd zaviazal žalovaných v 1., 2, a 3. rade na povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v I. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.950.000 eur, na povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.950.000 eur.

23. Žalobkyne prostredníctvom svojho právneho zástupcu v písomnom podaní zo dňa 12.5.2014 uviedli, že rozsudok Najvyššieho súdu ČR 30Cdo 1051/2005 zo dňa 27.09.2005, na ktorý sa žalovaný v 3. rade odvoláva o nemožnosti plnenia náhrady nemajetkovej ujmy poisťovňou je z roku 2005 a teda bolo rozhodnuté o veci pred rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, rozsudky C-22/12 X.D.T. z 24.októbra 2013 a C-277 Drozdovs z 24. októbra 2013. Z tohto dôvodu nemožno ho v tomto čase považovať v tejto veci za relevantný. Podobne nerelevantné je určenie jednorazového odškodnenia pozostalých podľa ustanovenia § 444 ods. 3 českého Občianskeho zákonníka, ktorého výška je na základe vnútroštátnej právnej normy limitovaná pod minimálnu hranicu určenú smernicou Európskej únie, teda nie je s ňou v súlade a nemôže byť stanovená nižšia ako sú stanovené minimálne záruky na náhradu ujmy, teda nemôže byť nižšie ako 350.000 eur pre jedného poškodeného. Žalobkyňa vo svojom mene a v mene svojej dcéry od podania žaloby neodôvodňuje svoju žalobu možným zárobkom nebohého manžela. To bolo uvedené len na ilustráciu. Predmetná dopravná nehoda s následným úmrtím manžela a otca žalobkýň hlboko a nereparovateľne zasiahla do osobných práv žalobkýň a ich rodín a najbližších príbuzných. Nie nepodstatná je strata rodiny aj po stránke finančnej. Rodina prišla o živiteľa rodiny, ktorý podstatnou mierou prispieval na živobytie a rozvoj rodiny. Návrh žalobkyne v 2. rade premlčaný byť nemôže, pretože od samého začiatku podania žaloby žalobkyňa v 1. rade požadovala náhradu nemajetkovej umy pre seba a pre svoju mal. dcéru žalobkyňu v 2. rade. Doplnenie žaloby bola len špecifikácia a rozdelenie okruhu žalobkýň. Teda vždy ide o identické osoby. Požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je v súlade s rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie, hore uvedenými.

24. Žalovaná v 2. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu v písomnom podaní zo dňa 11.4.2014 súhlasila s rozšírením žaloby o žalovanú v 3. rade. Čo sa týka rozšírenia žaloby o žalobkyňu v 2. rade, žalovaná v 2. rade vzniesla námietku premlčania nároku v celej uplatňovanej výške v sume 1.950.000 eur. Rovnako vzniesla z tých istých dôvodov námietku premlčania vo vzťahu k rozšírenému nároku žalobkyne v I. rade vo výške 1.950.000 eur. V celom rozsahu akceptuje rozhodnutie Európskeho súdneho dvora vo veci C - 22/12 zo dňa 24.10.2013. Podľa názoru žalovanej v 2. rade zodpovednosť v zmysle § 11 a nasl. OZ je potrebné odlíšiť od zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 2 OZ resp. podľa § 427 OZ a nie je možné analogicky uplatniť citované ustanovenia. Zodpovednosť podľa tohto ustanovenia nie je podľa názoru žalovanej v 2. rade objektívna, ale musí ísť o neoprávnený zásah zo strany žalovaného subjektu.

25. Žalovaná v 3. rade vo svojom podaní zo dňa 10.4.2014 uviedla, že z českej právnej úpravy zákona č. 168/1999 Sb. o pojišťení odpovědnosti za škodu zpusobenou provozem je zrejmé, že nárok, ktorý je

predmetom konania nie je poistením krytý. Z tejto právnej úpravy vychádza aj prax českých súdov, z ktorej je zrejmé že povinnosť poskytnúť plnenie v súvislosti s ochranou osobnosti môže prejsť z osoby, ktorá spôsobila zásah proti osobnostným právam fyzickej osoby na ďalšiu osobu teda na poisťovateľa výlučne len na základe zákona alebo na základe jasného, zrozumiteľného právneho úkonu, pričom zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, sa na ochranu osobnosti, na nároky vyplývajúce z úpravy ochrany osobnosti nevzťahuje. Poukázal na ust. §444 ods. 3 českého Občianskeho zákonníka účinného v čase rozhodnom pre posúdenie nárokov žalobkýň. Z uvedených dôvodov v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostnej sféry fyzickej osoby nie je žalovaný v 3. rade pasívne legitimovaný.

26. Žalovaná v 2. rade prostredníctvom právneho zástupcu vo svojom písomnom podaní zo dňa 5.5.2014 uviedla, že žalobkyňa v 1. rade náležitým spôsobom resp. žiadnym neodôvodnila zvýšenie pôvodne uplatňovanej výšky škody. Poukázala na právne závery rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12 zo dňa 24.102013 v predmetnej veci a taktiež zrušujúceho uznesenia KS v Prešove sp.zn.6 Co 233/2009 zo dňa 28.10.2013, z ktorých jednoznačne vyplýva právny názor, že predmetná náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia.

27. Z vyjadrenia psychológa PhDr. H. - lekársky nález zo dňa 22. 09. 2014 vyplýva, že žalovaná v 2. rade sa nevie doteraz vyrovnať so skutočnosťou, že je pred šiestimi rokmi tragicky zahynul otec. Klinický psychológ považoval za nevhodné predvádzanie akýchkoľvek procesných úkonov s maloletou, pretože to môže viesť k sekundárnej traumatizácii a zhoršiť jej psychický stav.

28. Z tlačového komuniké Súdneho dvora Európskej únie číslo 144/13, je zrejmé, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla.

29. Žalobkyne prostredníctvom svojho zástupcu uviedli, že rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie sú záväzné pre všetky vnútroštátne súdy a ich výklad práva nie je nadriadený nad rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie v Luxemburgu. Aj v tlačovom komuniké Súdny dvor Európskej únie hovorí, že Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor.

30. Žalovaný v 1. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že ponecháva na zváženie žalobkýň, či by nebolo vhodné vziať žalobu späť voči žalovanému v 1. rade a uplatňovať si nárok len priamo voči poisťovni, nakoľko zo spomenutých rozhodnutí vyplýva, že tento nárok je možné uplatniť priamo voči poisťovni.

31. Žalovaná v 2. rade prostredníctvom svojho zástupcu uviedla, že základným predpokladom nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. OZ je existencia neoprávneného zásahu, neoprávneného konania, k čomu zo strany žalovanej v 2. rade nedošlo. Trvala na vznesených námietkach premlčania.

32. Žalovaná v 3. rade uviedla, že trvá na námietkach vznesených v tomto konaní, a to predovšetkým na vznesenej námietke absencie pasívnej legitimácie poisťovateľa povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, rozhodnutie Súdneho dvora v predmetnej veci ponecháva náhradu nemajetkovej ujmy na vnútroštátne právne predpisy. V súlade s týmto právnym názorom a výkladom tohto rozhodnutia Súdneho dvora je aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, ktoré je už po rozhodnutí Súdneho dvora, ide o rozhodnutie spisovej značky 12Co/89/2013 zo dňa 26. júna 2014, v zmysle ktorého aj v danom súdenom prípade sa odvolací súd stotožnil s tvrdením a s názorom aj s výkladom rozhodnutia Súdneho dvora vo veci X.D.T., že náhrada nemajetkovej ujmy je ponechaná na vnútroštátnu právnu úpravu. Vnútroštátnou právnou úpravou v danej veci je zákon o povinne zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, z ktorého celého obsahu ale aj z názvu tohto právneho predpisu je nepochybne zrejmé a to predovšetkým s poukazom na ustanovenie § 2 a § 4 tohto zákona, že kryje len nároky z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a nie iné nároky. Stotožnila sa s tvrdením žalovanej v 2. rade, že tu chýba základný predpoklad zo strany poisťovateľa, a to je zásah do práva na ochranu osobnosti žalobkýň zo strany poisťovateľa. Nie je možné nároky na náhradu nemajetkovej ujmy ani v širšom zmysle eurokonformným výkladom subsumovať pod nároky na náhradu škody, ktoré sú kryté povinne zmluvným poistením. Žalobkyne svoj nárok proti žalovanému v 3. rade uplatnili až podaním zo dňa 26. 02. 2014. Tento nárok premlčaný. Rovnako je premlčaný nárok žalobkyne nad pôvodne žalovanú sumu

voči ostatným účastníkom konania a nárok, ktorý si uplatnila žalobkyňa v 2. rade až podaním došlým a doručeným konajúcemu súdu dňa 26. 02. 2014. S argumentáciou, že nárok žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy nie je krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, korešpondujú aj právne názory iných súdov v obdobných veciach, a to rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom spisovej značky 6C/1/2013 ako aj rozhodnutie Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom, spisovej značky 10C/149/2012.

33. Žalobkyňa v 1. rade vo svojej výpovedi uviedla, že napriek tomu, že od smrti nebohého manžela uplynula doba šesť rokov, naďalej sa s tým, tak ako aj žalobkyňa v 2. rade, veľmi ťažko vyrovnávajú, o čom svedčí aj lekárska správa s tým, že náš život sa sťažil, keďže nebohý manžel a otec žalobkyne v 2. rade bol živiteľom rodiny, zle to vplýva naďalej tak na ňu ako aj na dcéru. Naviac týmto nárokom, ktorého priznania sa domáha, by sa jej značne uľahčila situácia aj pokiaľ sa týka zabezpečenia živobytia, či už poplatkov za byt a ostatných výdavkov, pretože pokiaľ by nebohý manžel žil, pomáhal by tieto výdavky zabezpečovať. V takomto prípade je odkázaná sama na seba, už aj vzhľadom k situácii na trhu práce nemá možnosť už aj vzhľadom k maloletej dcére odísť za prácou do cudziny.

34. Tunajší súd rozsudkom zo dňa 28.10.2014 uložil žalovanej v 2. rade z titulu jej zodpovednosti prevádzkovateľa motorového vozidla povinnosť nahradiť žalobkyni 1. spoločne a nerozdielne nemajetkovú ujmu 15.000,- eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

35. Žalobkyňa v 1. rade v odvolaní proti zamietavému výroku vyššie uvedeného rozsudku navrhla jeho zmenu s návrhom žalobe vyhovieť v celom rozsahu. Poukázala na silné citové väzby s nebohým manželom, že posudzovaným zásahom došlo k zániku jej manželstva, že vzniknutá ujma je nenapraviteľná. Včasnosť žaloby proti poisťovni odôvodnila tým, že od začiatku konania v texte podaní je nárok smerovaný aj proti poisťovni. Postupné navýšenie nároku odôvodnila aj s poukazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ C- 277/12 Drozdovs).

36. Žalobkyňa v 2. rade v odvolaní uviedla, že jej práva boli včas uplatnené jej matkou žalobkyňou v 1. rade.

37. Žalovaná 2. v podanom odvolaní vytkla súdu, že vzhľadom na platenie poistného mala byť zaviazaná poisťovňa a že ona sama protiprávny stav nevyvolala na rozdiel od vodiča. Žalovaná 2. navrhla zrušiť rozsudok alebo ho zmeniť, ale za súčasnej účasti poisťovne ako vedľajšieho účastníka.

38. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 31.3.2016 potvrdil rozsudok vo výroku o vyhovení žalobe. V prevyšujúcej časti sa rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že vo vzťahu k výroku o povinnosti žalovanej v 2. rade nahradiť žalobkyni v 1. rade prvostupňový súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní a vec správne právne posúdil. Odôvodnenie prvostupňového súdu je správne, Odvolací súd sa s ním stotožnil. Prvostupňový súd však nebol dôsledný, ak napriek úplne jasne v trestnom konaní preukázanej vine žalovaného 1 ako vodiča na smrti manžela a otca žalobkýň ho nepovažoval za pasívne legitimovaného (odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 07.05.2009 č.k. 12T/39/2009-13). Žalovaný 1 síce mohol vykonaním riadenia motorového vozidla plniť rozmanité záväzky zo zmlúv s inými osobami, rozhodne je však podľa všeobecnej úpravy zodpovedný za škodu na zdraví s následkom smrti. V aplikačnej praxi nie je všeobecná zodpovednosť vodiča za škodu na zdraví popri prevádzateľovi ničím výnimočným (porov. R 27/2009, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cz 101/77). V konečnom dôsledku aj vodič je osobou, na ktorú poistenie dopadá (§ 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. ,,Poistenie sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu....“). Úlohou prvostupňového súdu je zistiť skutočný rozsah nemajetkovej škody a žalobkyniam ju proti žalovanému 1 vodičovi priznať podľa zásad o všeobecnej zodpovednosti za škodu. Odvolací súd sa nestotožnil s prvostupňovým súdom ani v otázke premlčania práva žalobkyne 2 - dcéry nebohého. Žalobkyne objasnili, že už v žalobe je uplatnené právo obidvoch žalobkýň. V tomto smere nie je rozhodujúci text žalobného návrhu (petit) (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 219/2007) ani samostatne oddelená časť žaloby, ale jej celé znenie. Obsah žaloby potvrdzuje, že právo na náhradu nemajetkovej škody uplatnili obidve žalobkyne. Je pochopiteľné, že matka sa postavila do pozície zákonného zástupcu aj maloletej dcéry. Ako sa neskôr ukázalo, žalobu mienili podať matka a dcéra. Vzhľadom na obsah žaloby mal správne prvostupňový súd odstrániť vadu žaloby a to už na začiatku konania. Žaloba síce precíznosťou nevyniká, no je treba dodať, že procesné právo na

doplnenie, či úpravu neúplného podania je garantované všetkým účastníkom vrátane tých, ktorí sú zastúpení advokátom. Prvostupňový súd preto nebol dôsledný, ak účasť žalujúcej dcéry v konaní akceptoval až od následného podania, pritom je evidentné, že na účely plynutia času je účasť žalujúcej dcéry už od začatia súdneho konania relevantná. Úlohou prvostupňového súdu bude priznať žalobkyni 2 jej práva berúc zreteľ na žalobu v spojení s jej spresňujúcimi podaniami a to tak, že sa práva žalobkyne 2 priznajú od začiatku súdneho konania. Obdobný procesný nedostatok zo strany prvostupňového súdu sa týka aj žalovanej poisťovne. Tým, že prvostupňový súd neodstránil vady neúplného a nie celkom jasného návrhu na začatie konania, rozbehol proces bez uzavretého okruhu účastníkov vrátane dôležitej účasti poisťovne. Neskoršie spresňujúce podania, či už urobené písomne alebo ústne do zápisnice nie je správne posudzovať izolovane od znenia žaloby a prednesov žalobkýň. Uznať právo ako premlčané je logické v prípadoch, ak sa s povinným subjektom nekoná. Poisťovňa žalovaná 3 ešte počas premlčacej doby v súdnom konaní svoje práva aktívne bránila. V písomnom podaní z 17.02.2010 (čl. 53) poisťovňa poukázala na cudzí prvok, že sa má použiť české právo, vytkla nedostatky žalobe a namietala neunesenie dôkazného bremena. Navrhla žalobu odmietnuť. Krátko na to poisťovňa aj osobne na pojednávaní dňa 02.03.2010 (č.l. 60) výslovne namietala existenciu povinnosti kryť náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa a jej právny zástupca na tomto pojednávaní uviedli tvrdenia o povinnosti poisťovne nahradiť nemajetkovú ujmu. Prvostupňový súd bol nedôsledný, ak napriek takýmto prednesom nevyvodil adekvátne procesnoprávne konzekvencie. Ak poisťovňa vrátane osobnej účasti na pojednávaní sa v konaní bráni proti žalobe a to všetko ešte počas premlčacej doby a pritom v konaní nevystupovala len ako nejaký nezainteresovaný subjekt, ale ako osoba, od ktorej žalobcovia vyžadovali plnenie, tak je nenáležité konštatovať, že proti nej nebolo právo uplatnené včas. Po rozsudku súdneho dvora vo veci X.T. C-22/12 by nemali byť pochybnosti o tom, že ak vnútroštátne právo priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla, tak že štát musí zabezpečiť právnu úpravu o poistnom krytí takejto ujmy. V rovnaký deň súdny dvor rozhodol v inej veci, že toto poistné krytie štáty nesmú limitovať pod 1.000.000,- Eur v prípade jedného škodového nároku (C-277/12 Drozdovs). Odvolací súd sa rozhodne nestotožňuje s Ministerstvom financií Slovenskej republiky, ktoré vo veci tunajšieho súdu sp.zn.6Co 230/15 v liste č.MF/014548/2016-613 konštatuje, že Slovenská republiky ,,takýto typ odškodnenia zatiaľ v civilnom práve zavedený nemá a ,,ak chceme chrániť pozostalých, a to nielen po dopravných nehodách, bolo by vhodné zaviesť podobný inštitút aj do slovenského civilného práva, avšak to je mimo pôsobnosti MF SR“. Teda ministerstvo financií neuznáva nemajetkovú ujmu na strane pozostalých pri ochrane osobnosti ako prostriedok ochrany pre pozostalé osoby. Odvolací súd vyjadruje presvedčenie o opaku, že slovenský právny poriadok priznáva pozostalým za zásah do súkromia usmrtením blízkeho človeka náhradu nemajetkovej ujmy. Priznané náhrady sa týkajú rôznych oblasti napr. usmrtenia pri liečebných zákrokoch, prípady usmrtení pri prevádzke motorových vozidiel a v iných prípadoch. Usmrtenie osoby, ktorá je blízka je úplne jednoznačne zásahom do súkromného života blízkych osôb, postačí len predstava, čo znamená pre maloleté deti správa, že ich otec alebo matka zomreli pri dopravnej nehode. Spornou právnou otázkou, a zdá sa, že aj medzi súdmi Slovenskej republiky, zostala otázka, či si Slovenská republika svoju povinnosť transponovať smernicu splnila. Ak je pravdou, že poisťovňa nemá zákonnú povinnosť kryť náhradu nemajetkovej ujmy, potom si Slovenská republika svoju transpozičnú povinnosť nesplnila a vystavila sa tak žalobám osôb, ktorým súdy uložili povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Odvolací súd je však presvedčený, že pri aplikácii všetkých výkladových metód a nie len jednej izolovane je dôvodný záver, že slovenská právna úprava obsahuje povinnosť poisťovni z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví. Zdá sa, že odlišné názory spôsobil odlišný výklad slovíčka ,,ujma“ a vety zákona nahradí ,,škodu na zdraví a náklady spojené s pohrebom“. Odvolací súd nepožiadal súdny dvor o výklad slova ,,škoda“ v dotknutých smerniciach a rozsudku C-22/12, najmä či tento termín zahŕňa škodu tak majetkovú, ako aj nemajetkovú a či neodporuje slovenská právna úprava unijnému právu, pretože sa zdá, že aj textuálnym (gramatickým) výkladom je ustanovenie eurokonformné. Z hľadiska gramatického výkladu považuje odvolací súd za dôležité, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách.

39. Teleologický výklad podporuje zmysel a cieľ celého poistenia rizikových vzťahov spojených s prevádzkou motorových vozidiel. Niet najmenšieho dôvodu presúvať bremeno, ktoré majú znášať pri najrizikovejších spoločenských vzťahov poisťovne, na plecia často krát nesolventných osôb a tým vystavovať ekonomickému tlaku a právnej neistote poistené osoby a pri nevymožení aj dotknuté obete. Ide o spoločenské vzťahy, v rámci ktorých sa spomína nenahraditeľná ujma. Nemajetková škoda dosahuje čiastky, ktoré zodpovedné osoby nedokážu zaplatiť. Práve z dôvodu predídenia takýmto situáciám bolo zriadené povinné poistenie. Z hľadiska eurokonformného výkladu nárok voči žalovanej

poisťovni zakladajú žalobcovia na tom, že ako poisťovateľ je povinný uhradiť za svojho poisteného - žalovanú v 2. rade, resp. jeho vodiča, škodu spôsobenú premávkou motorového vozidla. Ustanovením § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z. z. sa do slovenského právneho poriadku implementovali ustanovenia smernice Rady 72/166/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ako aj druhej smernice Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Z tabuľky zhody predloženej na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky (II. volebné obdobie, parlamentná tlač 979) vyplýva, že ustanovením § 662 Obch. zák. sa implementuje čl. 1 smernice č. 72/166/ESH a čl. 3 smernice č. 84/5/EHS. Výkladom citovaných ustanovení (resp. obsahovo totožných ustanovení smerníc 72/166/EHS a 84/5/EHS) sa zaoberal Súdny dvor Európskej únie už v spomínanom rozsudku z 24. októbra 2013 vo veci C-22/12, Q.V. X.D.T. proti I. Y., P. X., v ktorom rozhodol že čl. 3 ods. 1 smernice 2009/103/ES sa má vykladať tak, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor EÚ v tejto súvislosti vyslovil, že smernica ponecháva členským štátom právo určiť, aká škoda bude krytá a aké budú podmienky poistenia, no ich sloboda v tomto smere bola neskôr obmedzená (ods. 43 a 46). Medzi jazykovými verziami čl. 3 poslednej vety smernice 2009/103/EHS sú rozdiely, avšak s prihliadnutím na ich účel a štruktúru treba tento pojem interpretovať tak, že medzi škody, ktoré sa musia nahradiť, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (ods. 47 až 50). Súdny dvor EÚ navyše dodal, že na veci nič nemení ani zaradenie § 11 a 13 Občianskeho zákonníka do inej časti než úpravy náhrady škody. Ak totiž zodpovednosť poisteného vznikla z dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice. Podľa názoru súdu uvedený rozsudok jednoznačným spôsobom rieši otázku zodpovednosti poisťovne a jej námietky celkom zjavne ignorujú jasné závery vyslovené Súdnym dvorom EÚ. Uvedeným rozsudkom je prekonaný aj skorší názor Najvyššieho súdu SR v konaní 4Cdo 168/2009, takže právnym názorom v ňom vysloveným sa nemožno ďalej riadiť. Argumenty žalovanej o systematickej odlišnosti nároku na náhradu škody a náhrady nemajetkovej ujmy sú vyvrátené závermi Súdneho dvora EÚ v ods. 57 a 58 uvedeného rozsudku. V týchto odsekoch, na rozdiel od tvrdenia žalovanej poisťovne, Súdny dvor EÚ nevykladal naše národné právo. Možno v ďalšom súhlasiť s poisťovňou, že smernice nemôžu ukladať povinnosti jednotlivcom, ale len členským štátom. No podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa musia vnútroštátne ustanovenia v konaní vo veci samej v čo najväčšej miere vykladať a uplatňovať v súlade so smernicami. Na základe toho tak treba uzavrieť, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje (za splnenia ostatných podmienok v ods. 4) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 cit. zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. V prerokúvanej veci z bodov 7 až 13 tohto rozsudku vyplýva, že žalobcovia majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému v 1. rade. Túto ujmu tak v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z. z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, takže žalovaná poisťovňa je povinná nahradiť žalobcom aj túto ujmu. Na porovnanie k výkladu škoda odvolací súd dáva do pozornosti rozsudok súdneho dvora aj v inej právnej veci C-63/09 Axel Walz/ Clickair S.A. cit.: „Pojem „ujma“ tvoriaci podklad článku 22 ods. 2 Dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu, uzavretý v Montreale 28. mája 1999, ktorý stanovuje obmedzenie zodpovednosti leteckého dopravcu za ujmu spôsobenú najmä stratou batožiny, sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa tak majetkovú, ako aj nemajetkovú škodu.“ Ako aj Rozsudok Súdneho dvora z 10. decembra 2015 vo veci C-350/14, Lazar proti Allianz SpA - ECLI:EU:C:2015:802 cit.: „článok 4 ods. 1 nariadenia č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II) sa má vykladať v tom zmysle, že ujma spojená s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo v členskom štáte súdu konajúceho vo veci a ktorú utrpeli rodinní príslušníci tejto osoby s bydliskom v inom členskom štáte, sa má kvalifikovať ako „nepriame následky“ tejto nehody v zmysle tohto ustanovenia. Význam má aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Drozdovs C-277/12 vyhlásený v rovnaký deň, a ktorý podporuje poistné krytie v podstatne vyšších sumách, než ktoré priznal prvostupňový súd. Zdá sa, že prvostupňovým súdom priznaná suma nedostatočne vystihuje zákonom sledované odškodnenie. Na spresnenie je potrebné uviesť, že uvedený rozsudok neznamená, že sa má náhrada ujmy priznať najmenej v rozsahu 1.000.000,- Eur. Uvedený rozsudok Súdneho dvora je o tom, že administratívne stropy poistného krytia náhrady nemajetkovej ujmy stanovené členskými štátmi nesmú

byť nižšie, ako uvedená hranica. Na druhej strane však prichodí poznamenať, že ustanovenia českej právnej úpravy o náhrade nemajetkovej ujmy vo svetle judikatúry týkajúcej sa relutárnej satisfakcie v rámci ochrany osobnosti explicitne nijako žalobkyňu v jej práve nelimitujú. Bude vecou súdu opätovne a dôsledne sa vyrovnať aj s obranou poisťovne, zvážiť všetky okolnosti prejednávanej veci. Fakt, že žalovaní sú v nepriaznivej finančnej situácii, alebo že žalovaný vodič oľutoval svoje konanie, nie sú pre stanovenie výšky rozhodujúce. Naopak relevantnou skutočnosťou je fakt, že zásahom do života nebohého okrem iného nielenže došlo k strate najväčšej, strate života, ale zasiahlo sa aj do rodinného a manželského zväzku a manželstvo, ktoré je v spoločnosti významnou spoločenskou kategóriou, zaniklo. Odvolací súd sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu o premlčaní práva, ale len vo vzťahu k postupne navyšovanej sume zo strany žalobkýň. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je právo na navýšenú čiastku oproti žalobe uplatnené po troch rokoch od vzniku ujmy premlčané.

40. Súd následne vykonal ďalšie dokazovanie oboznámením sa prednesmi právnych zástupcov žalobkýň ako ja prednesmi právnych zástupcov žalovaných v 1 a 2. rade a zástupcom žalovanej v 3. rade, písomným podaním žalovanej v 3. rade zo dňa 18.10.2016, písomným podaním žalovanej v 2. rade zo dňa 28.12.2016 a zistil nasledovný skutkový stav:

41. V písomnom podaní zo dňa 18.10.2016, žalovaný v 3. rade uviedol, že v celom rozsahu trvá na vznesenej námietke týkajúcej sa absencie jeho pasívnej legitimácie pre konanie o náhradu nemajetkovej ujmy ako aj na vznesenej námietke premlčania nároku. Predmetom poistného krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. nie je nemajetková ujma. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 168/2009 a na ďalšie rozhodnutia súdov napr. rozhodnutie KS Žilina sp.zn. 5Co/141/2011, Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 13Co 39/2012, sp.zn. 15Co/171/2012, Krajského súdu Prešov sp.zn. 12Co 89/2013, sp.zn. 11Co 60/2014, sp.zn. 3Co 99/2014. V rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/301/2012, ktorý dňa 31.03.2016 riešil otázku zásadného významu, či poisťoval v spore o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv žalobcov spôsobený úmrtím blízkej osoby pri dopravnej nehode, je pasívne legitimovaný podľa §4 ods. 2 písm. a) druhá veta zákona č. 381/2001 Z z. Dovolací súd v predmetnom rozhodnutí zaujal jednoznačné stanovisko, že otázka pasívnej legitimácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa §13 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. už bola v rozhodovacej činnosti najvyššie ho súdu SR riešená a to uznesením zo dňa 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009. Žalovaný v 3. rade poukázal aj na stanovisko Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 31.5.2016, ako tvorcu a gestora zákona č. 381/2001 Z. z. adresované a zasielané Krajskému súdu Prešov, z ktorého je taktiež zrejmé, že naša právna úprava rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti a právom na náhradu škody a že náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv je možné uplatňovať len mimo rámca inštitútu zodpovednosti za škodu. Poukázal tiež na rozhodovaciu prax českých súdov, kde v otázke vzťahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla k nárokom z ochrany osobnosti bolo viacerými rozhodnutiami súdov všetkých stupňov vrátane rozhodnutí Najvyššie súdu Českej republiky vyslovené, že ochranu, v zmysle tohto poistenia požíva - zdravie a život nie však súkromný a rodinný život (k tomu napr. rozsudok KS Praha 36C/16/2004 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu Praha 1 Co/209/2004 v spojení s rozsudkom NS ČR 30Cdo 1051/2005 a uznesením Ústavného súdu ÚS 8/06).

42. Žalovaná v 2. rade v podaní zo dňa 28.12.2016 poukázala na právny názor odvolacieho súdu v predmetnej veci prezentovaný v rozsudku zo dňa 31.3.2016. Odvolací súd zaujal právny názor k nárokom žalobkýň vo vzťahu k poisťovni, či už ide o jej pasívnu legitimáciu alebo premlčanie nároku v bodoch 22 až 26 rozsudku zo dňa 31.3.2016 a súd prvej inštancie je týmto právnym názorom viazaný. Pre žalovanú v 2. rade je podstatný a rozhodujúci právny názor odvolacieho súdu, v zmysle ktorého slovenská právna úprava obsahuje povinnosť poisťovni z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví a že rozsudkom vo veci samej nie je dotknuté právo žalovanej v 2. rade ako prevádzateľky motorového vozidla uplatňovať svoje práva priamo proti poisťovni resp. v prípade odlišného právneho názoru aj proti štátu.

43. Žalobkyne prostredníctvom svojho zástupcu uviedli, že odvolací súd sa so všetkými spornými otázkami vysporiadal, žalobkyne preto žiadajú, aby súd rozhodol v súlade s príslušnými rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie a Krajského súdu v Prešove. tak, ako ho to vyzýva aj odvolací súd, kde žiada prvostupňový súd o opätovné prejednanie berúc na zreteľ vyjadrený právny názor odvolacieho súdu.

44. Žalovaný v 1. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že nesúhlasí so stanovisko žalovanej v 3. rade, nakoľko v zmysle judikatúry Súdneho dvora a tak isto podľa rozhodnutia odvolacieho súdu v tejto veci je zrejmé, že nemajetková ujma jednoznačne spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením, z toho dôvodu je žaloba voči nemu nedôvodná a uplatnený nárok by mala hradiť poisťovňa v rámci povinného zmluvného poistenia. Z toho dôvodu žiadal žalobu voči nemu zamietnuť.

45. Prostredníctvom svojho zástupca žalovaná v 2. rade uviedla, že je potrebné rešpektovať a akceptovať názor prezentovaný v rozsudku Súdneho dvora, z ktorého jednoznačne vyplýva, že túto náhradu škody má pokrývať povinné zmluvné poistenie. Pri aplikácii všetkých výkladových metód a nielen jednej izolovane, je dôvodný záver, že slovenská práva úprava obsahuje povinnosť poisťovne z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví. Ak súd zaviaže poisťovňu k náhrade škody priamo a navrhla žalobu voči nej zamietnuť v celom rozsahu.

46. Žalovaný v 3. rade prostredníctvom svojho zástupcu poukázal na svoje skoršie písomné vyjadrenia a všetky vznesené námietky. Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove v podstate navodzuje nežiaduci stav právnej neistoty v nadväznosti na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR. Žalovaný v 3.. rade trvá aj na všetkých vznesených námietkach premlčania. Z uvedených dôvodov ako aj z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie na strane žalovaného v 3. rade žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

47. V predmetnej veci súd založil svoju právomoc podľa ustanovenia § 37 zákona č. 97/1963 Zb., pričom otázka právomoci bola vyriešená skorším rozhodnutím, ďalej sa ňou už súd nezaoberal.

48. Slovenská republika ako nástupnícky štát Československej socialistickej republiky je v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti za škodu spôsobenú pri dopravnej nehode viazaná Dohovorom o práve použiteľnom na dopravné nehody prijatého dňa 4. mája 1971 v Haagu (ďalej len „Dohovor“), zverejnenom vyhláškou ministra zahraničných vecí pod č. 130/1976 Zb. Podľa Článku 3 Dohovoru, rozhodným právom sú vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode.

49. Súd v predmetnej veci zistil znenie a obsah cudzieho právneho predpisu, konrétne zákona č. 40/1964 Sb. (Občanský zákoník) uverejneného v Sbírke zákonů České republiky a pri rozhodovaní vychádzal zo skutočného obsahu a zmyslu uvedeného právneho predpisu a to aj prostredníctvom judikatúry českých súdov.

50. Podľa ustanovenia § 11 zákona č. 40/1964 Sb. „fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy“.

51. Z ustanovenia § 13 ods 1 až 3 zákona č. 40/1964 Sb. vyplýva, že „fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odstavce 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Výši náhrady podle odstavce 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo“.

52. Podľa ustanovenia § 15 zákona č. 40/1964 Sb. „po smrti fyzické osoby přísluší uplatňovat právo na ochranu její osobnosti manželu nebo partnerovi a dětem, a není-li jich, jejím rodičům“).

53. V zmysle § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Sb., „každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti.“

54. Podľa § 420 ods. 2 zákona č. 40/1964 Sb., „škoda je způsobena právnickou osobou anebo fyzickou osobou, když byla způsobena při jejich činnosti těmi, které k této činnosti použili. Tyto osoby samy za škodu takto způsobenou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovnoprávních předpisů není tím dotčena."

55. Ako vyplýva z § 420 ods. 3 zákona č. 40/1964 Sb., „odpovědnosti se zprostí ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil."

a. V zmysle § 427 ods. 1 zákona č. 40/1964 Sb., „fyzické a právnické osoby provozující dopravu odpovídají za škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu."

56. Podľa § 427 ods. 2 zákona č. 40/1964 Sb. „stejně odpovídá i jiný provozovatel motorového vozidla, motorového plavidla, jakož i provozovatel letadla."

57. V zmysle § 428 zákona č. 40/1964 Sb. „své odpovědnosti se nemůže provozovatel zprostit, jestliže škoda byla způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu. Jinak se odpovědnosti zprostí, jen jestliže prokáže, že škode nemohlo být zabráněno ani pri vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat."

58. Z ust. § 444 ods. 3 zákona č. 40/1964 Sb. vyplýva, že „za škodu usmrcením náleží pozůstalým jednorázové odškodnění, a to a) manželovi nebo manželce 240 000 Kč, b) každému dítěti 240 000 Kč, c) každému rodiči 240 000 Kč, d) každému rodiči při ztrátě dosud nenarozeného počatého dítěte 85 000 Kč, e) každému sourozenci zesnulého 175 000 Kč, f) každé další blízké osobě žijící ve společné domácnosti s usmrceným v době vzniku události, která byla příčinou škody na zdraví s následkem jeho smrti, 240 000 Kč.

59. Podľa ustanovenia § 48 zákona č. 97/1963 Zb., slovenské súdy postupujú v konaní podľa slovenských procesných predpisov, pričom všetci účastníci majú rovnaké postavenie pri uplatňovaní svojich práv.

60. V zmysle § 264 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ,,CSP"), ak možno hodnotu nárokov alebo hodnotu, ktorá má byť základom na výpočet súdneho poplatku, zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojho odhadu.

61. Ako vyplýva z § 391 ods. 2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

62. Podľa článku 3 Smernice Rady 72/ 166/EHS„ z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, každý členský štát prijme v súlade s článkom 4 všetky primerané opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe týchto opatrení.

63. Ako vyplýva z článku 1 smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek článku 2 ods. 1 smernice 84/5/EHS, poistenie uvedené v článku 3 ods. 1 smernice 72/166/EHS bude pokrývať zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla.

64. Česka republika ako aj Slovenská republika sú zmluvnými stranami Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

65. Podľa č. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

66. Obsah práva na ochranu osobnosti upravený v § 11 zákona č. 40/1964 Sb., nadväzuje na medzinárodnými zmluvami zakotvenú právnu úpravu všeobecného osobnostného práva. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že do rámca všeobecnej úpravy ochrany osobnosti patrí aj právo na súkromie.

Čl. 8 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd interpretoval a aplikoval vo svojich rozhodnutiach aj Európsky súd pre ľudské práva, kde zdôraznil myšlienku, podľa ktorej rešpektovanie súkromného života musí zaŕňať do určitej miery aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. Súčasťou súkromného života je rodinný život, ktorý zahŕňa aj vzťahy medzi blízkymi príbuznými, najmä vzťahy sociálne a morálne. Rodinný život zahŕňa okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi a to deťmi, rodičmi, prarodičmi, bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvale žijú a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Niemitz verzus Nemecko zo dňa 16.12.1992, uznesenie Ústavného súdu Českej republiky IV. ÚS 315/01).

67. Súkromný život je široký pojem, ktorý nemožno definovať vyčerpávajúcim spôsobom. Také údaje ako pohlavie, meno alebo sexuálna orientácia sú významnými prvkami osobnej sféry chránené čl. 8 Dohovoru. Na duševné zdravie sa musí tiež prihliadať ako na dôležitú súčasť súkromného života spojenú s morálnou integritou. Čl. 8 chráni právo na identitu a osobný rozvoj a právo nadväzovať a rozvíjať vzťahy s inými ľudskými bytosťami a s okolitým svetom. Zachovanie duševnej stability je v tomto kontexte neopomenuteľnou predbežnou podmienkou na účinné využívanie práva na rešpektovanie súkromného života (Ro ESĽP, čl. 8 Dohovoru - Bensaid v. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska zo 6. 2. 2001, sťažnosť č. 44599/1998).

68. „Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne porušenie týchto vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život.." (z rozsudku KS v Ostrave z 23. 1. 1998, sp. zn. 23 C 52/1996).

69. Za zásah do súkromia súdna prax považuje aj privodenie smrti niektorej z blízkych osôb podľa § 116 OZ. Spôsobenie úmrtia člena rodiny je potrebné považovať za neoprávnený zásah do súkromia členov rodiny. Primeraným zadosťučinením v tomto prípade môže byť náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

70. Predpokladom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 zákona č. 40/1964 Sb. je protiprávnosť konania, existencia nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi konaním pôvodcu ujmy a následkom, teda vznikom samotnej nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť za zásah do osobnosti fyzickej osoby nie je zodpovednosťou za zavinenie, ale ide o zodpovednosť objektívnu.

71. Pri existencii zásahu do osobnosti fyzickej osoby a pri jeho posúdení ako zásahu neoprávneného je treba vymedziť predovšetkým subjekt za tento zásah zodpovedný a teda vyriešiť otázku pasívnej vecnej legitimácie žalovaných v danej veci.

72. Vo vzťahu k žalovanému v 1. rade bolo trestným rozsudkom Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zo dňa 7.5.2009 č.k. 12T/39/2009-13, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.5.2009 preukázané, že tento je priamym pôvodcom zásahu do osobnosti fyzickej osoby, keďže ako vodič motorového vozidla porušil právne predpisy a pri následnej autonehode spôsobil manželovi žalobkyne v 1. rade a otcovi žalobkyne v 2. rade zranenia, ktorým tento na mieste nehody podľahol. Súd viazaný názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) konštatuje, že žalovaný v 1. rade je pasívne vecne legitimovaný vo vzťahu k nárokom žalobkýň. Žalovaný v 1. rade je podľa všeobecnej úpravy zodpovedný za škodu na zdraví s následkom smrti (porov. R 27/2009, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cz 101/77). V konečnom dôsledku aj vodič je osobou, na ktorú poistenie dopadá (§ 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. ,,Poistenie sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu....“).

73. Pokiaľ ide o pasívnu legitimáciu žalovanej v 2. rade, súd je viazaný aj názorom odvolacieho súdu v tejto veci, pričom odvolací súd žalobcu týkajúcu sa nároku žalobkyne v 1. rade vo vzťahu k žalovanej v 2. rade potvrdil. Odvolací súd k námietke chýbajúcej pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v 2. rade zdôraznil, že zodpovednosť prevádzkovateľa je zodpovednosťou objektívnou, a teda bez zavinenia. Netreba pritom pochybovať, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá prevádzkovateľ vozidla, pričom vychádzame z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnosti

fyzickej osoby touto prevádzkou analogicky musí zodpovedať tiež tento prevádzkovateľ (porovnaj Nejvyšší soud České republiky, rozhodnutie z 29. septembra 2008, sp. zn. 30Cdo 99/2007).

74. Pasívna legitimácia žalovanej v 2. rade ako prevádzateľa vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, vyplýva z ust. § 427 ods. 2 OZ, podľa ktorého rovnako ako osoby uvedené v prvom odseku cit. ustanovenia zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Pasívna legitimácia žalovanej v 2. rade je v prejednávanom prípade daná.

75. Pokiaľ ide o pasívnu legitimáciu žalovaného v 3. rade, touto sa súd zaoberal už v skoršom rozhodnutí, pričom odvolací súd sa stotožnil s názorom, že pri aplikácii všetkých výkladových metód a nie len jednej izolovane je dôvodný záver, že slovenská právna úprava obsahuje povinnosť poisťovni z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví.

76. Zmluva o povinnom zmluvnom poistení, ktorá je prílohou podania žalovanej doručenom súdu dňa 23.2.2011, bola uzavretá dňa 1.8.2008 podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žalovanou v 2. rade ako poistníkom a žalovaným v 3. rade ako poisťovateľom.

77. Súd tiež poukazuje na výrazný legislatívny posun v definícii škody - pokiaľ Druhá smernica Rady z 30. decembra 1983, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel č. 84/5/EHS používala slovné spojenie definujúce škodu ako „škoda na majetku a ujma na zdraví“ (čl. 1, ods. 1 cit. Smernice), tak Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009, o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (ktorou podľa čl. 29 bola Druhá smernica Rady z 30. decembra 1983, č. 84/5/EHS nahradená kodifikovaným znením) v kap. 4, čl. 10, ods. 3 druhý pododsek cit. smernice, používa slovné spojenie: „náhrada škody za vážnu osobnú ujmu ktorémukoľvek poškodenému“.

78. Odsek 36 úvodných ustanovení jednoznačne stanovuje, že osoba, ktorá utrpela ujmu alebo škodu, má priame právo na žalobu proti poisťovni.

79. Podľa čl. 1 ods. 2 smernice 72/166/EHS, „poškodený“ znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami; táto definícia „poškodeného“ zostáva kodifikovaným znením Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009, nedotknutá.

80. V súvislosti s pasívnou legitimáciou žalovanej v 3. rade, je potrebné uviesť, že zákon č. 381/2001 Z.z., v ustanovení § 4 upravuje rozsah poistenia zodpovednosti, pričom podľa druhého odseku citovaného ustanovenia, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu:
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní právnych nárokov podľa písmen a), b), d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6, písm. a), alebo písmeno b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie
d) ušlého zisku

81. Pokiaľ ide o námietku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v 3. rade a poukaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/301/2012, ktorý dňa 31.03.2016 riešil otázku pasívnej legitimácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa §13 a nasl. Občianskeho zákonníka, súd považuje za potrebné uviesť, že v danom prípade nejde o zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR, nakoľko toto v danej otázke doposiaľ nebolo prijaté. Súd, ako je vyššie uvedené, sa jednoznačne vysporiadal s pasívnou vecnou legitimáciou žalovaného v 3. rade, pričom ako súd prvej inštancie je v danej veci zároveň viazaný názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), ktorý vyčerpávajúco vo svojom rozhodnutí rozviedol, prečo je nárok žalobkýň proti poisťovni dôvodný. Na toto odôvodnenie súd v celom rozsahu odkazuje.

82. Z citovanej úpravy rozsahu poistenia zodpovednosti podľa zákona 381/2001 Z.z., súd považuje žalobkyňami uplatnený nárok za nárok, ktorý možno subsumovať pod nárok uvedený pod písm. a) cit. ustanovenia a teda spadajúci pod zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

83. Pokiaľ ide o námietky premlčania vznesené žalovanou v 2. rade a žalovanou v 3. rade, súd je viazaný názorom odvolacieho súdu, že vznesené námietky premlčania nie sú dôvodné, s výnimkou postupne navyšovanej sumy žiadanej nemajetkovej ujmy zo strany žalobkýň. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je právo na navýšenú čiastku oproti žalobe uplatnené po troch rokoch od vzniku ujmy premlčané.

84. V otázke premlčania práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, zastáva súdna prax zastáva názor, že ide o právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (Ro NS SR, sp. zn. 2 Cdo 278/2007). Prípustnosť námietky premlčania proti takému nároku umožňuje prihliadať na obmedzené možnosti vymožiteľnosti práva a ochranu proti nemu. Je to obsah nároku, nie predmet jeho ochrany, čo je pre povahu nároku určujúce (pozri Rc 4/2008, Na ÚS ČR zo 4. 5. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 16/04 a Ro NS ČR z 12. 11. 2008, sp. zn. 31 Cdo 3161/2008).

85. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. 2. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009)

86. Podľa § 100 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Sb., „Právo se promlčí, jestliže nebylo vykonáno v době v tomto zákoně stanovené (§ 101 až 110). K promlčení soud přihlédne jen k námitce dlužníka. Dovolá-li se dlužník promlčení, nelze promlčené právo věřiteli přiznat. Promlčují se všechna práva majetková s výjimkou práva vlastnického. Tím není dotčeno ustanovení § 105. Zástavní práva se nepromlčují dříve než zajištěná pohledávka.“

87. V zmysle § 101 zákona č. 40/1964 Sb. „pokud není v dalších ustanoveních uvedeno jinak, je promlčecí doba tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé.“

88. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 zákona č. 40/1964 Sb. je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V prejednávanej veci bolo preukázané, že neoprávneným konaním žalovaného v 1. rade bolo jedným činom zasiahnuté do práva na život manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobkyne v 2. rade dňa 7.8.2008, do práva na súkromie a rodinný život žalobkýň v 1. a 2. rade, ktorý nastal momentom jeho smrti a ktorého následky v podobe rôznej formy citovej ujmy (šoku, traumy, smútku a straty zo spoločenstva z blízkou osobou) u žalobkýň stále pretrvávajú. Žalobkyne v 1. a 2. rade preto mohli svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát 8.8.2008. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 8.8.2011.

89. Žalobkyne podali žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy v sume 400.000 eur na súde proti žalovanému v 1. rade dňa 11.9.2009 a podaním zo dňa 26.5.2010 žiadali, aby uvedenú sumu uhradili spoločne a nerozdielne žalovaný v 1. rade a žalovaná v 2. rade. Uvedené nároky teda považuje súd za uplatnené včas a v zákonom stanovenej všeobecnej trojročnej premlčacej dobe.

90. Podaním doručeným súdu dňa 18.10.2013 žiadal, aby súd zaviazal žalovaných v 1., 2. a 3. rade na zaplatenie sumy 490.000,- eur titulom nemajetkovej ujmy žalobkyni v 1. rade. Následne podaním doručeným súdu dňa 26.2.2014 žalobca rozšíril okruh účastníkov o žalobkyňu v 2. rade a o opätovne o žalovanú v 3. rade, pričom zároveň rozšíril aj požadovanú sumu nemajetkovej ujmy požadovanú žalobkyňou v 1. rade v sume 1.950.000 eur a zároveň žiadal, aby súd zaviazal žalovaných na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 1.950.000 eur žalobkyni v 2. rade.

91. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovanou v 2. rade, súd je toho názoru, že je premlčaný nárok oboch žalobkýň nad sumu 400.000 eur vo vzťahu k žalovanej v 2. rade. K rozšírenie žaloby nad sumu 400.000 eur došlo podaniami doručenými súdu dňa 18.10.2013 a dňa 26.2.2014, teda po uplynutí

zákonom stanovenej trojročnej premlčacej doby, ako bolo uvedené vyššie. Vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania žalovanou v 2. rade proti nároku žalobkýň, súd žalobu žalobkýň zamietol v časti prevyšujúcej uplatnenú sumu 400.000 eur.

92. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovanou v 3. rade, súd viazaný názorom odvolacieho súdu uvádza, že uznať právo ako premlčané je logické v prípadoch, ak sa s povinným subjektom nekoná. Žalovaný v 3. rade ešte počas premlčacej doby v súdnom konaní svoje práva aktívne bránil. V písomnom podaní z 17.02.2010 (čl. 53) poukázal na cudzí prvok, že sa má použiť české právo, vytkol nedostatky žalobe a namietal neunesenie dôkazného bremena. Navrhol žalobu odmietnuť. Osobne na pojednávaní dňa 02.03.2010 namietal existenciu povinnosti kryť náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa a jej právny zástupca na tomto pojednávaní uviedli tvrdenia o povinnosti poisťovne nahradiť nemajetkovú ujmu. Ak poisťovňa vrátane osobnej účasti na pojednávaní sa v konaní bráni proti žalobe a to všetko ešte počas premlčacej doby a pritom v konaní nevystupovala len ako nejaký nezainteresovaný subjekt, ale ako osoba, od ktorej žalobcovia vyžadovali plnenie, nemožno konštatovať, že proti nej nebolo právo uplatnené včas. Tak ako v prípade námietky premlčania žalovanej v 2. rade, námietka premlčania vznesená žalovaným v 3. rade proti nároku žalobkýň bola dôvodná iba v časti prevyšujúcej uplatnenú sumu 400.000 eur.

93. Podľa čl. 16 Ústavy SR je nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia zaručená. Čl. 16 Ústavy SR zabezpečuje telesnú integritu občana pred fyzickými útokmi, a to najmä takými, ktoré by mu mohli spôsobiť fyzickú ujmu. Základnou funkciou práva na osobné súkromie je zabezpečiť nedotknuteľnosť súkromnej sféry fyzickej osoby. Súkromie však nemožno zužovať len na obydlie, ktoré je chránené čl. 21 Ústavy SR. Toto právo spočíva najmä v ochrane vnútornej intímnej sféry fyzickej osoby vytvárajúcej súkromnú sféru jej života. Do tejto oblasti patrí okruh minulých a prítomných prežitkov a zážitkov fyzickej osoby, jej súkromná komunikácia vrátane korešpondencie a iných kontaktov, oblasť intímneho života.

94. Za zásah do súkromia súdna praxe považuje aj privodenie smrti niektorej z blízkych osôb (§ 116 Občianskeho zákonníka).

95. Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny. Primeraným zadosťučinením je v tomto prípade aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (Ro NS ČR z 28. 2. 2005, sp. zn. 30 Cdo 1678/2004).

96. Za situácie, že došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného § 11 OZ, ktorého súčasťou je i rodinný život, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmou, ktorá stíha jeho zostávajúcich členov, je potom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu (Ro NS ČR z 15. 7. 2005, sp. zn. 30 Cdo 2951/2004).

97. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba žalobkýň v 1 a 2. rade bola čo do základu nároku na nemajetkovú ujmu podaná dôvodne voči všetkým žalovaným. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ak môže byť nemajetková ujma na osobnosti postihnutej fyzickej osoby primerane vyvážená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia, treba morálnu satisfakciu uprednostniť. Spôsobenie smrti manželovi žalobkyne v 1. rade a otcovi žalobkyne v 2. rade pri dopravnej nehode je nepochybne jedným z aspektov na priznanie práva na nemajetkovú ujmu v peniazoch ako predpokladá § 13 ods. 2 zákona č. 40/1964 Sb. Následky tohoto zásahu do súkromia žalobkýň sú hlboké a nereparovateľné, pričom náhrada nemajetkovej ujmy poskytnutá v peniazoch môže aspoň prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu.

98. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21. júna 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval : „Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.“ Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

99. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou.

100. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že žalobkyňa v 1. rade a jej manžel spolu s maloletou dcérou - žalobkyňou v 2. rade tvorili fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Nečakaná a tragická smrť manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobkyne v 2. rade pri dopravnej nehode spôsobenej žalovaným v 1. rade zásadným spôsobom zasiahla do ich života a pretrhla silné citové väzby, v dôsledku čoho obe žalobkyne nemohli ďalej rozvíjať plánovaný rodinný život spoločne so svojím manželom a otcom.

101. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, žalobkyne žiadali priznať sumu 1.950.000 eur, čo odôvodnili tým, že kompletná rodina uvedeným protiprávnym činom navždy zanikla, žalobkyne v 1 rade a 2. rade, ako najbližší príbuzní prežívajú psychické traumy, obom žalobkyniam vznikla neodčiniteľná ujma a deštrukcia rodinných vzťahov. Žalobkyne z nečakanej smrti manžela a otca prežívajú nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale stratili aj možnosť viesť s nebohým manželom a otcom súkromný a rodinný život odo dňa jeho smrti.

102. Zákon č. 40/1964 Sb. maximálnu ani minimálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy neupravuje. Náhrad nemajetkovej ujmy musí byť však primeraná, pričom rozhodujúca je závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je byť zábezpekou pre pozostalých a ani zdrojom obživy alebo náhradou príjmu. Takáto náhrada tiež nemôže viesť k neprimeranému obohateniu zo strany žalobkyne. V zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 40/1964 Sb. sú pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch taxatívne stanovené iba dve kritéria, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej ujmy, súd je toho názoru, že vzhľadom na jej rozsah a intenzitu ide o ujmu hlbokú a nenapraviteľnú, nakoľko došlo k najväčšej strate, a to strate života manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobkyne v 2. rade. Zároveň došlo aj k zásahu do manželského zväzku a zániku manželstva, teda žalobkyňa v 1. rade utrpela ujmu zo straty manžela a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s manželom. Pokiaľ ide o žalobkyňu v 2. rade, táto sa podľa vyjadrenia psychológa nevie doteraz vyrovnať so skutočnosťou, že je pred šiestimi rokmi tragicky zahynul otec. Psychológ dokonca neodporúčal vykonávanie akýchkoľvek procesných úkonov so žalobkyňou v 2. rade, nakoľko by to mohlo viesť k ďalšej traumatizácii žalobkyne v 2.rade a ešte viac zhoršiť jej psychický stav. Žalobkyňa v 2. rade utrpela ujmu zo straty otca a spoločenstva s ním, naviac aj s dlhodobými psychickými následkami.

103. V danej súvislosti súd poukazuje aj na úpravu v ust. § 444 ods. 3 v spojení s § 450 českého Občianskeho zákonníka.

104. Z právnej úpravy v § 444 ods. 3 českého Občianskeho zákonníka o jednorazovom odškodnení určitých výslovne označených osôb možno vyvodiť, že ak dôjde k usmrteniu osoby blízkej, má pozostalá osoba nárok za takto vzniknutú nemajetkovú ujmu na jednorazové odškodnenie. Touto špeciálnou úpravou odškodnenia je tak u týchto osôb zrejme konzumovaný nárok na nemajetkovú ujmu podľa § 13 ods. 2, 3. Súdna prax, hoci vo výnimočných prípadoch, dospela k záveru o možnosti finančného zadosťučinenia za túto nemajetkovú ujmu rodinných príslušníkov zosnulého, a to v rámci práva na ochranu osobnosti. Osobám uvedeným v § 13 ods. 3 zákon priznáva právo na finančnú satisfakciu. Ide o originárne právo pozostalých.

105. Ako je zrejmé aj z názoru odvolacieho súdu v tejto veci a ako vyplýva aj z z ním citovanej judikatúry, právna úprava podľa § 444 českého Občianskeho zákonníka nie je vyčerpávajúca a náhradu nemajetkovej ujmy priznáva aj podľa ustanovení o ochrane osobnosti.

106. R 12/2007: Jednorázová odškodnění poškozeného (pozůstalého) v případě usmrcení některé z osob uvedených v ustanovení § 444 odst. 3 písm. a) až f) obč. zák. jsou sice v citovaném ustanovení vymezena pevnými částkami, avšak není vyloučeno jejich snížení podle příslušných ustanovení občanského zákoníku, a to především z důvodu případného spoluzavinění poškozeného (§ 441 obč. zák.), resp. z důvodů hodných zvláštního zřetele (§ 450 obč. zák.).

107. Vo svetle vyššie citovaného judikátu súd poukazuje na skutočnosť, že aj náhrada podľa § 444 ods. 3 českého Občianskeho zákonníka podlieha moderácii podľa § 450 českého Občianskeho zákonníka: „Z důvodů zvláštního zřetele hodných soud náhradu škody přiměřeně sníží. Vezme přitom zřetel zejména k tomu, jak ke škodě došlo, jakož i k osobním a majetkovým poměrům fyzické osoby, která ji způsobila; přihlédne přitom také k poměrům fyzické osoby, která byla poškozena. Snížení nelze provést, jde-li o škodu způsobenou úmyslně."

108. Východiskom tohto ustanovenia je úvaha, že v niektorých prípadoch hodných osobitného zreteľa, kedy došlo k neúmyselnému spôsobenie škody, by uloženie povinnosti nahradiť škodu v plnom rozsahu bolo v rozpore s princípmi ekvity (spravodlivosti). V takýchto prípadoch by uloženie povinnosti nahradiť celú škodu bolo v rozpore tak s preventívnymi účinkami zodpovednosti za škodu, tak aj s jej účinkami regeneračnými. Toto ustanovenie umožňuje súdu za splnenia určitých podmienok, ktoré závisia čisto na jeho uvážení, mimoriadne znížiť zistený rozsah povinnosti na náhradu škody. Moderácia však nemôže viesť tak ďaleko, že by súd poškodenému nepriznal vôbec žiadnu náhradu škody. Zákon nestanovuje kritériá pre dôvody hodné osobitného zreteľa, ani nevyžaduje, aby všetky demonštratívne vymenované hľadiska boli naplnené. Súd preto môže v odôvodnených prípadoch aplikovať moderačné právo s adekvátnym odôvodnením aj z iných hľadísk. Okolnosťou, za ktorých bola škoda spôsobená, je aj povaha a miera škodcovho zavinenia. Má tak byť zabránené nežiaducim a neprimeraným tvrdostiam vo vzťahu ku škodcovi. Súd môže náhradu znížiť ako v prípade zodpovednosti za škodu, ktorú škodca zavinil, tak v prípadoch zodpovednosti za škodu bez zreteľa na zavinenie (objektívnej zodpovednosti); tiež v prípadoch škody spôsobené viac škodcami, ako aj v prípadoch spoluzavinenia poškodeného je toto zníženie možné. Možnosť zníženia náhrady škody sa týka ako fyzických, tak aj právnických osôb. Zníženie nie je vylúčené ani v zákonom ustanovených prípadoch prechodu práva na náhradu škody na iný subjekt. (Občanský zákoník I, II, 1. vydání, 2008, s. 1173 - 1174, X.:/..P.-N..A.).

109. Súd poukazuje aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Drozdovs C-277/12: „1. Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti a článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. 2. Článok 3 ods. 1 smernice 72/166 a článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice 84/5 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnym ustanoveniam, podľa ktorých povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel pokrýva náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu vyplýva z úmrtia blízkych rodinných príslušníkov pri dopravnej nehode, len do maximálnej výšky, ktorá je nižšia ako sumy stanovené v článku 1 ods. 2 druhej smernice 84/5."

110. Ako už v predmetnej veci vyslovil aj odvolací súd, uvedený rozsudok neznamená, že sa má náhrada ujmy priznať najmenej v rozsahu 1.000.000 eur. Uvádza iba, že administratívne stropy poistného krytia náhrady nemajetkovej ujmy stanovené členskými štátmi nesmú byť nižšie, ako uvedená hranica.

111. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadal aj na jej primeranosť a v súlade s ust. § 264 ods. 1 CSP podľa svojho odhadu vychádzal aj z vyššie cit. ustanovení § 444 ods. 3 českého Občianskeho zákonníka pri rešpektovaní skutočnosti, že právna úprava podľa cit. ustanovenia nie je vyčerpávajúca. Zároveň súd vychádzal zo súdnou praxou ustálenej výšky nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch (pozri rozsudok krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/264/2013 zo dňa 28.10.2013, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 11C/152/2013 zo dňa 04.12.2013, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 25Co/18/2013 zo dňa 25.09.2013, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade

Kontrová v. Slovenská republika zo dňa 31. 05. 2007, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 6C/67/04, rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/142/2002 a rozsudok Okresného súdu Bratislava II. sp. zn. 11C/24/2008).

112. Súd v súvislosti s výškou nemajetkovej ujmy poukazuje aj na ďalšie obdobné prípady týkajúce sa nárokov priznaných slovenskými a českými súdmi. V prípade prejednávanom Najvyšším súdom Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 228/2012, kde sa jednalo o kolíziu nákladného auta a osobného auta, pričom vodič nákladného auta, bol zamestnancom žalovanej a podľa zistení súdu porušil dopravné predpisy, následkom čoho bola zrážka s osobným autom, súd priznal ako náhradu za smrť blízkej osoby otcovi resp. manželovi nemajetkovú ujmu vo výške 23 000,- eur. Vo veci, ktorú prejednával Vrchní soud v Olomouci pod sp.zn. 1 Co 87/2004 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zomrela dcéra žalobkyne, čoho následkom sa žalobkyňa psychicky zrútila a bola liečená. Súd zohľadnil nedbanlivosť a ľútosť a ospravedlnenie zo strany žalovaného a priznal matke nemajetkovú ujmu v sume 300.000,- Kč. Vo veci prejednávanej Vrchním soudem v Praze pod sp. zn. 3 Co 32/2012 v dôsledku dopravnej nehode z dôvodu úteku dobytka z chovného zariadenia na diaľnici, súd priznal manželke zosnulého nemajetkovú ujmu vo výške 400.000,-Kč, matke 300.000,-Kč, synovi sumu 645.000,-Kč. Rozsudkom zo dňa 12.4.2011 sp.zn. 3 Co/157/2010 Vrchního soud v Praze priznal sumu 400.000,-Kč manželke zosnulého na následky dopravnej nehody, pričom súd zohľadnil nedbalostné zavinenie a morálne odsúdenie v samotnom trestnom konaní.

113. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 15. júna 2011 č.k. 12 C 385/2008-194 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi do 3 dní sumu 23 000,00 eur a žalobu vo zvyšku zamietol. Na odvolanie žalovanej proti výroku uvedeného rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovené, Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 4. júna 2012 sp. zn. 6 Co 111/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Rozhodnutia súdov vychádzali zo skutkového stavu, pri ktorom došlo dňa 30. decembra 2005 na diaľnici D1 ku kolízii medzi nákladným motorovým vozidlom s cisternovým návesom a osobným vozidlom, pričom došlo k smrteľnému zraneniu vodiča osobného motorového vozidla (syna žalobcu), jeho spolujazdkyne (manželky žalobcu) a k ťažkým zraneniam samotného žalobcu; syn a manželka žalobcu svojim zraneniam podľahli. Podľa právneho názoru súdu prvého stupňa tým došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka).

114. Okresný súd Trnava rozsudkom z 28. apríla 2010 č.k. 37 C 178/2009-73 určil, že žalovaný tým, že dňa 24.5.2007 viedol svoje vozidlo a nevenoval sa plne vedeniu vozidla a náležite nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho si nevšimol chodkyňu prechádzajúcu po prechode pre chodcov a ľavou prednou stranou vozidla do nej narazil, následkom čoho na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela, zasiahol do osobnostných práv žalobcov, do ich práva na súkromie a rodinný život. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ (rodičom zomrelej) nemajetkovú ujmu, každému vo výške 6 000,00 eur a žalobcom 3/ a 4/ (súrodencom zomrelej) nemajetkovú ujmu každému vo výške 2 000,00 eur. Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom zo 16. marca 2011 sp. zn. 11 Co 90/2010 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti určenia nemajetkovej ujmy žalobcov 1/ a 2/ tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 15.000,00 eur a žalobkyni 2/ sumu 15.000,00 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

115. Zásahom do života nebohého nielenže došlo k strate života, ale zasiahlo sa aj do rodinného a manželského zväzku a manželstvo, ktoré je v spoločnosti významnou spoločenskou kategóriou, zaniklo. Následky tohto zásahu do súkromia žalobkýň v 1. a 2. rade sú nereparovateľné, náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobkyniam vznikla poskytnutá v peniazoch, môže prispieť aspoň k zmierneniu vzniknutého stavu. Zmyslom zadosťučinenia však nie je byť zábezpekou, zdrojom obživy ani náhrady príjmu, a preto logicky nemôže viesť k neprimeranému obohateniu.

116. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú.

117. S prihliadnutím na skutočnosť, že na strane žalovaného v 1. rade nešlo o úmyselné konanie a vzhľadom na povahu prevádzky motorového vozidla, pri ktorej nie je možné nikdy úplne vylúčiť určité riziko, súd dospel k záveru, že priznanie nemajetkovej ujmy v sume 25.000 eur pre žalobkyňu v 1. rade a v sume 25.000 eur pre žalobkyňu v 2. rade je primerané. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nemá byť ocenením hodnoty ľudského života, pretože tento má nevyčísliteľnú hodnotu, ale jej cieľom je len určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života žalobkýň a nemôže teda na strane žiadateľa slúžiť na neprípustné obohacovanie a na druhej strane mať likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný. Suma 1.950.000 eur, ktorú požadovali obe žalobkyne, je podľa názoru súdu neprimeraná charakteru a celkovému zmyslu tejto satisfakcie.

118. Súd po zvážení všetkých okolností prípadu ako aj dôkazov predložených žalobkyňami, po zohľadnení dostupnej judikatúry v obdobných veciach, stanovil výšku náhrady nemajetkovej ujmy pre obe žalobkyne na sumu 25.000,- eur.

119. Zodpovednosť prevádzateľa dopravného prostriedku za škodu spôsobenú jeho prevádzkou podľa § 427 a nasl. OZ nevylučuje súbežnú (solidárnu) zodpovednosť vodiča tohto dopravného prostriedku podľa ustanovenia § 420 ods. 1 OZ, ktorý škodu spôsobil pri tej istej škodovej udalosti zavineným porušením právnej povinnosti, ak nejde o prípad uvedený v ustanovení § 420 ods. 2 OZ. Ide o prípady, keď prevádzateľ a osoba, ktorá v čase nehody riadila motorové vozidlo sú 2 rozdielne subjekty (R 3/1984, R 29/1979).

120. V súvislosti s pasívnou solidaritou medzi vodičom a prevádzateľom motorového vozidla na jednej strane a poisťovňou na strane druhej, súd poukazuje rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8 Co/470/2014-190 z 28. mája 2015, podľa ktorého „ Pokiaľ preto odporca v 1. rade zodpovedá za nemajetkovú ujmu (a teda škodu) spôsobenú navrhovateľom (riadením a prevádzkovaním motorového vozidla, ktorým bola matka navrhovateľov usmrtená) a majúcu pôvod v prevádzke motorového vozidla, potom i odporca v 2. rade ako poisťovňa - poisťovateľ rizík analogicky (popri odporcovi v 1. rade) aj za túto osobitnú skupinu prípadov škôd v dôsledku zásahov do osobnostných práv fyzických osôb má povinnosť plniť v zmysle ust. § 15 ods. 1 zákona o PZP, je teda daná jeho pasívna vecná legitimácia v konaní, keďže k poistnej udalosti došlo. Povinnosť k plneniu odporcu v 2. rade na základe uzatvoreného poistenia však odporcu v 1. rade jeho zodpovednosti nezbavuje (jeho zodpovednosť zákon o PZP výslovne nevylučuje) a je tak daná povinnosť plniť ich oboch, aj keď u každého z nich založená na inom právnom základe. Pokiaľ aj táto povinnosť odporcov nie je zákonom (výslovne) upravená ako spoločná a nerozdielna (solidárna), z povahy plnenia plynie možnosť súdu uložiť im ju ako povinnosť solidárnu (§ 511 ods. 1 OZ). Čo sa týka výšky jednotlivých súm priznaných navrhovateľom ako náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch mal odvolací súd za to, že tieto nie sú neprimerané a nezdôvodnené. Priznané náhrady sú primerané utrpenej ujme na osobnostných právach navrhovateľov...“ Zároveň názor, že vodič resp. prevádzateľ a poisťovateľ zodpovedajú za nemajetkovú ujmu solidárne akceptoval aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp.zn. 20Co/183/2014 zo dňa 26. 05. 2015.

121. Vzhľadom na vyššie uvedené súd zaviazal žalovaných vo vzťahu k žalobkyniam na povinnosť zaplatiť nemajetkovú ujmu, každej žalobkyni vo výške 25.000,- eur, solidárne.

122. Vzhľadom na skutočnosť, že súd v prejednávanej veci rozsudkom zo dňa 28.10.2014 právoplatne zaviazal žalovanú v 2. rade na povinnosť zaplatiť sumu 15.000,- eur žalobkyni v 1. rade, vo výroku tohto rozsudku už žalovanú v 2. rade zaviazal iba na úhradu sumy 10.000,- eur žalobkyni v 1. rade spoločne a nerozdielne so žalovanými v 1. a 3. rade.

123. Podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ,,CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

124. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

125. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie

po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

126. Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plneniazávisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nebolo by celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. V takom prípade, je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Nemožno však opomenúť ani fakt, že zo strany žalobcu môže dôjsť k značnému nadhodnoteniu výšky sporu. Vhodným riešením v takom prípade bude , že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (k vyššie uvedenému pozri Števček, M., Ficová, S.. Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016, 926-927 s.)

127. Vzhľadom na uvedené súd považoval žalobkyne v 1. a 2. rade za plne úspešné, pokiaľ ide o ich základné právo a samotný nárok na nemajetkovú ujmu. Žalobkyniam tak patrí proti neúspešným žalovaným plná náhrada trov konania. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.